Нагреваемите тютюневи изделия (НТИ) са изделия, които отделят емисии, съдържащи никотин и токсични химикали, когато тютюнът се нагрява или устройството, съдържащо тютюна, се активира.

НТИ са тютюневи изделия, вредни за здравето. До момента няма достатъчно данни, които да доказват, че НТИ са по-малко вредни от конвенционалните тютюневи изделия.

Издание на Националния център по обществено здраве и анализи, по Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2021-2025 г.

С подкрепата на Световната здравна организация – Регионален офис за Европа

НАГРЕВАЕМИ ТЮТЮНЕВИ ИЗДЕЛИЯ

Нагреваемите тютюневи изделия (НТИ) се състоят от два компонента, които не могат да се използват един без друг. Единият е пълнител от обработен тютюн, като например специално разработени цигари, стикове (като при IQOS), или пък капсули и пресовки, а другият - средство за нагряване на тютюна – самото устройство.

НТИ	Нагряващ елемент	Тютюн	Примерни продукти
1	Устройство с нагреваем връх от въглерод	Тютюнът се предлага от производителя в контейнер към устройството	Premier, Eclipse, PMI “Platform 2” (TEEPS)
2	Устройство с навит или прав реотан, загряван с ток	Специално разработени от производителя стикове, които се предлагат отделно от устройството	Accord, Heatbar, iQOS, glo
3	Устройство с навит реотан, загряван с ток, който изпарява течност, като парата преминава през тютюна и го нагрява	Капсулите с тютюн и течност се предлагат от производителя отделно от устройството	iFuse, PloomTech
4	Устройство с миниатюрна фурна, загрявана с електричество	Насипен тютюн, не се предлага от производителя	Pax

Токсични вещества, открити в емисиите на НТИ

Токсичните вещества, открити в емисиите на НТИ, са никотин, въглероден оксид, бензопирен и други полициклични ароматни въглеводороди, карбонилни съединения (формалдехид, ацеталдехид, акролеин и други алдехиди), метали, летливи органични съединения. Овлажнителите допринасят за общото количество на частиците в аерозолите, генерирани от НТИ.

Много от тях, открити в тютюневия дим, се намират и в аерозола на НТИ. Аерозолът на НТИ съдържа и други токсични вещества, които са в по-високи концентрации, отколкото в тютюневия дим, като глицидол, пиридин, диметилтрисулфид, ацетоин и метилглиоксал.

Няма убедителни данни за това дали при пушачите, които преминават изцяло на НТИ, намалява вредата от свързаните с тютюна заболявания в сравнение с пушачите, които продължават да пушат. Съществуващите данни не са достатъчни, за да подкрепят твърденията за намален риск или намалена вреда от НТИ.

- ***Разпространение***

Изследване на употребата на нагреваеми тютюневи изделия показва, че разпространението на предишна, настояща и ежедневна употреба през 2015-2022 г. е съответно 4.87%; 1.53%; 0.79%. По данни на Евробарометър 2023 г. 2% от възрастните използват в момента НТИ.

Глобално проучване на тютюнопушенето сред младите хора, проведено в страната през 2023 г., показва, че настоящата употреба на НТИ сред юношите на възраст 13-15 години е 20.5%, като сред момичетата е по-висока (съответно 26.2% срещу 14.2% сред момчетата).

- ***Пристрастяване и потенциал за заместване на конвенционалните цигари***

Няма основания за разглеждане на НТИ като помощни средства при отказване от конвенционални цигари (КЦ). Новите проучвания показват, че или потребителите на НТИ са по-малко склонни да се откажат от пушене на КЦ, отколкото пушачите само на цигари, или че бившите пушачи на цигари, които използват НТИ, са по-склонни към рецидив.

На този етап наличните косвени данни показват, че **никотинът, набавян със НТИ, се доближава по потенциал за пристрастяване до никотина, набавян с КЦ.** Данните все още не са категорични по отношение на това дали този потенциал е достатъчен, за да улесни пълното заместване на употребата на цигари с НТИ.

- ***Регулаторни варианти и препоръки***

През 2018 г. Конференцията на страните по Рамковата конвенция за контрол на тютюна на СЗО/COP8 признава нагреваемите тютюневи изделия за „тютюневи изделия“ и те следва да бъдат обект на регулаторните мерки, прилагани за всички останали тютюневи изделия, в съответствие с разпоредбите на Рамковата конвенция за контрол на тютюна на СЗО. Освен това в докладите на COP9 и COP10, представени от СЗО и Секретариата на Конвенцията, се стига до заключението, че аерозолите на НТИ съдържат продукти на пиролизата като летливи алдехиди и емисиите на НТИ могат да бъдат класифицирани като тютюнев дим.

Основни препоръки за регулиране на нагреваемите тютюневи изделия

Както бе споменато по-горе, в решението FCTC/COP8(22) страните по РККТ на СЗО признават НТИ за тютюневи изделия, което означава, че те следва да бъдат предмет на разпоредбите на РККТ на СЗО и да бъдат наблюдавани и регулирани като другите тютюневи изделия.